

Avslutande paper SO1220

Muharrem Demiroks misshandelsdomar

Magnus Nystedt

2023-08-11

Inlämnad

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Den 22 september 2022 släppte Annie Lööf en bomb i politikerverige, hon tillkännagav sin avgång som partiledare för Centerpartiet.¹ Tre kandidater till att efterträda henne presenterades av Centerpartiets valberedning i november 2022, varav Muharrem “Murre” Demirok var en.² Demirok var då nybliven riksdagsledamot (invald 2022) och med många års erfarenhet från politiken i Linköping, bland annat som kommunalråd. Det är inte utan grund vi kan säga att Demirok var för allmänheten relativt okänd, men internt i Centerpartiet var han mer känd. Han satt många år i partistyrelsen och i partiets kommunala sektion vilken består av kommunpolitiker från hela landet som arbetar med kommunala frågor och partiets kommunpolitik.

I december 2022 släppte dagstidningen Corren avslöjandet att Demirok hade dömts två gånger för misshandel under 1990-talet.³ Demiroks pressekreterare hade kontaktade tidningen och berättat om domarna och Demirok själv kontaktade tidning strax efter.⁴ De två fallen av misshandel skedde 1995 när Demirok gick i gymnasiet vilken ledde till en dagsböter och 1999 på en bar vilken ledde till samhällstjänst.⁵ En förtroendekris som i huvudsak utspelade sig på nyhetsplats var ett faktum.

Tidigt i januari 2023 presenterade valberedningen Demirok som sitt förslag till ny partiledare.⁶ Annie Lööfs efterträdare skulle väljas av partiets medlemmar vid en extra partistämma i Karlstad i

¹Vilma Gudmunsson, *Annie lööf avgår som partiledare för centerpartiet*, 2022, <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/annie-loof-avgar-som-partiledare>, hämtad 4 juli 2023.

²Hans Olsson, Sofia Tanaka och Lisa Mattisson, *Här är centerpartiets tre partiledarkandidater*, 2022, <https://www.dn.se/sverige/centerpartiets-partiledarkandidater-presenteras/>, hämtad 4 juli 2023.

³Dennis Petersson och Julia Djerf, *Demirok dömd för misshandel på 90-talet*, 2022, <https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/demirok-c-domd-for-misshandel-pa-90-talet/rkxm2ew1>, hämtad 4 juli 2023.

⁴Albin Wiman, *Från okänd till uträknad – men till slut en vinnare*, 2023, <https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/fran-okand-till-utraknad-sa-blev-murre-till-slut-en-vinnare/jd1226xj>, hämtad 4 juli 2023.

⁵Petersson och Djerf, a. a.

⁶Erik Nilsson och Alexander Hultman, *Demirok föreslås ta över C: 'en stor dag för mig'*, 2023, <https://www.svd.se/a/2BP8zv/centern-presenterar-forslag-pa-ny-partiledare-efter-annie-loof>, hämtad 4 juli 2023.

februari 2023, ungefär två månader efter nyheten om misshandelsdomarna.

Jag vill påpeka att jag arbetade för Centerpartiets riksorganisation, med placering på kansliet i Stockholm, från augusti 2019 till oktober 2022. Även före det, från april 2016 till augusti 2019, arbetade jag för Centerpartiet, då som politisk sekreterare i Västerås kommun. Men jag vill klargöra att jag i den här uppgiften inte har använt någon intern information som jag haft tillgång till som anställd, eller efter min anställning har upphört, utan bara offentlig information. Men det är klart att min bakgrund har påverkat valet av studieobjekt, och säkert gett mig viss insikt i händelserna.

1.2 Angreppssätt

Jag har valt att använda mig av Norman Faircloughs kritiska diskursanalys och mer specifikt hans tredimensionella modell för hur en kritisk diskursanalys ska genomföras.⁷ Förhoppningsvis kommer det bli klart hur jag använder modellen i kommande analysavsnitt, men låt mig ägna några ord åt de tre angreppssätt vi har fokuserat på i kursen: diskurspsykologi, diskursteori och kritisk diskursanalys

Diskursanalys inbegriper både teori och metod, och även om det går att kombinera delar från de tre angreppssätten ska man acceptera diskursanalysens grundläggande teoretiska- och metodologiska grunder som en “paketlösning”.⁸ Om man skulle välja att kombinera delar från olika angreppssätt måste delarna ändå passa tillsammans och integreras, utifrån de syften man har med forskningen.

Inriktningen i alla tre angreppssätten är att bedriva kritisk forskning. Phillips och Winther Jørgensen förklarar att det innebär att “utforska och kartlägga maktrelationer i samhället”, samt att etablera ett sorts normalläge utifrån vilket man kan kritisera dessa relationer och komma med förslag på förändringar.⁹

De tre angreppssätten har också en gemensam utgångspunkt i socialkonstruktionismen, vilken betonar att våra uppfattningar om verkligheten och världen skapas och formas genom sociala och kulturella processer.¹⁰ Våra tankar, uttryck, begrepp och identiteter är inte objektivt givna, utan snarare konstruerade och påverkade av samhälleliga och sociala faktorer som språk, normer, traditioner, maktrelationer osv.

Kritisk diskursanalys som är det av de tre angreppssätten som tydligast intresserar sig för att undersöka förändring.¹¹ Text hänvisar bakåt till tidigare förekommande diskurser. Det uppmärksammar Fairclough genom intertextualitet (jag återkommer till det i analysdelen), det vill säga på hur en diskurs bygger på tidigare diskurser.

Ett område där det råder skilda meningar mellan angreppssätten är diskursernas “räckvidd”.¹² Med andra ord, vad ingår i deras analyser. Här har diskursteorin en mer avgränsad uppfattning än kritisk

⁷Norman Fairclough, *Language and power* (Tredje upplagan, Oxon: Routledge, 2015), s.58.

⁸Louise Phillips och Marianne Winther Jørgensen, *Diskursanalys som teori och metod* (Lund: Studentlitteratur, 1999), s.10.

⁹Ibid., s.8.

¹⁰Ibid., s.9.

¹¹Ibid., s.13.

¹²Ibid., s.9.

diskursanalys. Inom diskursteorin finns inget dialektiskt samspel mellan diskurs och något annat: diskursen är fullständigt konstituerande för vår värld.¹³ Även angreppssättens forskningsfokus skiljer sig åt. Diskurspsykologin och den kritiska diskursanalysen fokuserar på vårt tal- och skriftspråk. Diskursteorin lägger ett bredare fokus och studerar alla områden i samhället som diskurser. Den kritiska diskursanalysen menar, till skillnad från framför allt diskurspsykologin, att varje social praktik, de olika handlingar, aktiviteter, rutiner och interaktioner som människor engagerar sig i som en del av sina vardagliga liv och inom samhället, innehåller flera aspekter än diskurs.¹⁴

Vad gäller forskarens roll i diskursanalys ligger dess fokus på diskursen, inte på hur verkligheten ser ut bakom diskursen, eller vad människor verkligen menar.¹⁵ Utgångspunkten är, enligt ovan, att det går inte att nå någon form objektiv verklighet eller kunskap, något sådant finns inte. Enligt det kritiska fokuset gäller då att som forskare ställa sig ifrågasättande inför studieområdet, speciellt om forskaren är förtrogen med studieområdet. Med andra ord, "sätta parentes kring sig själv".¹⁶

Givet mitt val av kritisk diskursanalys, ser jag i den här studien de intervjuer jag tar text från som kommunikativa händelser, förhållandet media-politik som diskursordning, och Demiroks förtroendekris och hans hanterande av den som diskurs.

1.3 Media

Med utgångspunkt i marxismen menar Fairclough att i ett kapitalistiskt samhälle så äger den kapitalistiska klassen produktionsapparaten och arbetarklassen säljer sig till kapitalisterna för en lön.¹⁷ Staten, som kontrolleras av kapitalisterna, kontrollerar i sin tur statens maktapparat: polis, myndigheter, rättsväsende osv. Visst innehar dessa institutioner makt över människor, men Fairclough menar att det finns något mer som gör att vissa innehar makt i samhället, han kallar det ideologi och beskriver det som praktiker som upprätthåller orättvisa maktförhållanden.¹⁸ Det finns alltså två sätt som maktförhållanden upprätthålls i samhället: tvång (den formella maktapparat och strukturen) och samtycke (ideologier). Vilket låter nära besläktat med Antonio Gramscis teori om hegemoni, "de processer... som bidrar till att skapa människors medvetande".¹⁹

Ett sätt som de med makt i samhället utövar den makten är via media. Media har makt på flera sätt: genom att välja vilka nyheter de rapporterar om, hur de rapporterar om dem osv. Detta kan vara t.ex. vilket ord eller uttryck som en journalist eller redaktör väljer att sätta på en artikel, vilka personer en journalist väljer att intervjua för ett inslag, eller en ledarsidas ideologiska inriktning. Denna makt är i stora delar en gömd makt, för den är implicit i medias praktik snarare än explicit. Makten ligger dock inte i en enstaka rubrik eller en artikel, utan i medias förmåga att påverka i volym och över tid. Det talas ibland om mediadrev. Den aktuella krisen är ett exempel på just det, även om det är i

¹³Ibid., s.25-26.

¹⁴Ibid., s.13.

¹⁵Ibid., s.28.

¹⁶Ibid., s.28.

¹⁷Fairclough, a. a., s.63.

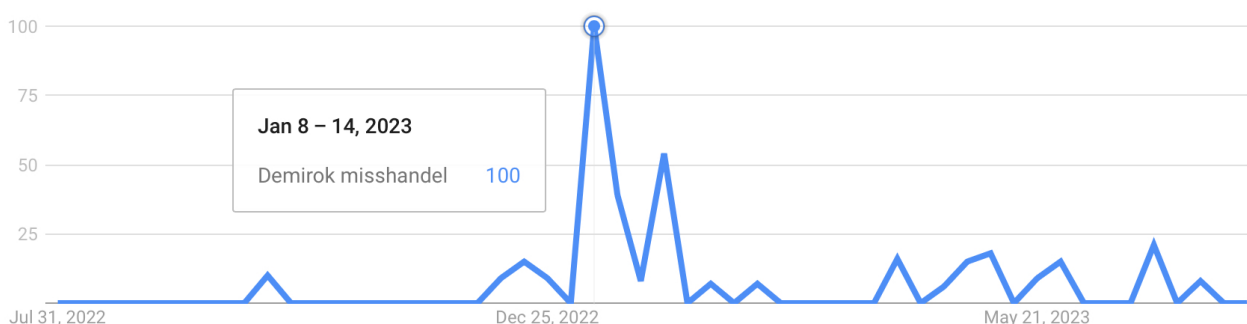
¹⁸Ibid., s.64.

¹⁹Phillips och Winther Jørgensen, a. a., s.38.

förhållandevis blygsam skala.

1.4 Material

Mitt material består i huvudsak av textartiklar men också i några fall av radio- eller tv-inslag. Jag har använt sökmotorn Google för att hitta mitt material och utgick från en sökning på “Demirok misshandel” (som gav 17 400 träffar) och varierade sökorden något. Tar vi en titt på hur sökvolymen (relativa tal, inte absoluta), så når sökningar efter Demirok misshandelsin höjd i December 2022, precis när nyheten briserar (se figur 1).²⁰

Figur 1: Sökningar på Google efter “Demirok misshandel” under perioden juli 2022 – juli 2023

Utifrån sökresultatet har jag valt ut texter som återger vad Demirok har skrivit eller sagt, och exkluderat ledartexter, bloggar, och rewrites (där en journalist skriver om något utifrån vad någon annan har skrivit). Efter detta urval har jag landat i **sex texter** som jag använder i min analys: ett Facebookinlägg, två tidningsartiklar, två radioinslag och ett tv-inslag. Utöver det använder jag ett ytterligare antal källor, men inte specifikt för att ta text ifrån. De källor jag hämtar text ur har jag lagt i bilaga, med transkriberingar av relevanta avsnitt.

2 Analys

2.1 Text

Jag börjar med att utifrån texterna gruppera Demiroks ordval inom ett antal tematiska områden som karakteriserar hans beskrivning av händelserna.

Tid: “långt bak i tiden”, “långt tillbaks på 90-talet”, “när jag var ung”, “för 20 år sedan, i mina unga år”, “när jag var 17 år”, “ung och oerfaren”.

Skolan: “gymnasieskola som präglades av oerhört mycket stök”, “jobbige skolperiod”, “tillvaron där på 90-talet var rent ut sagt fruktansvärd”, “jag var rädd för att gå till skolan”, “tråkig skola”.

²⁰<http://trends.google.com>, 2023-07-30

Beskrivning av vad som hände: “misstag”, det blev “fel”, “begick två fel”, “den första incidenten”, “det andra felet”, att det inte var “helt rätt”, “dumt”, “väldigt dumt”, “tråkig situation”, “inga mysiga saker”. En situation var “slagsmål mellan två killar”, “ingen grov misshandel”, “tjafs”, “dumt och ungdomligt sätt”.

Ånger: “ånger”, “skam”, det gjorde “ont” att komma ihåg det, det var känslor i ett “valv man låser och aldrig mer vill öppna”, “skambelagt”, “dolt bakom en mur av skam, skuld och ånger”, “ångrar djupt”, “lägger det i en kista, låser den och sänker den i Riddarfjärden”, “väldigt jobbigt för mig”.

Familj: “jag kunde vara en förebild”, “jag var en förebild för många i min egen släkt, i min närhet”, “är den första i slakten som studerat vid universitetet”, “den första i min släkt som har studerat”, “jag är den första i min släkt som över huvud taget har gått på universitet”.

Botgöring: “Jag bad istället att få göra något som verkligen kunde betraktas som en botgöring”, “Efter avtjänad samhällstjänst fortsatte jag jobba med dessa ungdomar några timmar varje vecka”, “jag valde att fortsätta engagera mig med ungdomar”, “Det här var också början till att komma in i politiken”, “för mig har det varit ett sätt att också betala tillbaka”.

Annan människa: “nu är jag en annan människa”, “jag har gjort en resa”, “Jag vill också att människor ska se mig för den jag är idag”.

Medlemmar: “jag vill vara öppen och ärlig med centerpartisterna”, “jag vill vara öppen med alla medlemmar i den fortsatta processen”, “hoppas det finns en förståelse”, “Jag vill att Centerpartiets medlemmar ska deniera [!] mig utifrån den jag är – och det inkluderar misstagen i mina unga år”.

En första **slutsats** utifrån denna sammanställning är att Demirok har en **konsekvent linje** i sin kommunikation. Han håller sig till vissa ord och fraser i flera intervjuer. Vi vet förstås inte säkert, men det är högst troligt att Demirok hade försetts med talepunkter inför intervjuerna, alltså en kort sammanfattning av vad han ska säga. Att han återkommer till vissa ord och uttryck, som visats ovan, är ett tecken på det. Och som mångårig politiker är säkerligen Demirok van att hålla sig till talepunkter.

Vad gäller **modalitet** så är det för Demirok avgörande att han så att säga “äger” det han gjort och att mottagarna tror han talar sanning. Och han är tydlig med att han tar ansvar för det som hände och att han ångrar det. Där det går att uppfatta en glidning gällande detta är hans upprepade benämning av det han gjorde som fel, tjafs osv. Det kan uppfattas som att han försöker förminska eller bortförklara sina handlingar. Modalitet i betydelsen om journalisterna är osäkra i sin framställan är inte applicerbar här, i alla fall inte så länge vi utgår från att texten är en sann framställning av vad Demirok har sagt. I två fall handlar det om inspelningar; i de fallen vet vi vad Demirok har sagt.

Det finns en tydlig **vändpunkt** i skeendet som är värd att nämna för det har bäring på modaliteten. Ungefär en vecka efter det hela briserade rapporterade Expressen att Demirok hade brutit mot Centerpartiets kandidatförsäkran genom att för valberedningen inte avslöja domarna.²¹

²¹Nina Svanberg, *Muharrem Demirok bröt mot partiets egen kandidatförsäkran*, 2023, <https://www.expressen.se/nyheter/muharrem-demirok-brot-mot-partiets-egen-kandidatforsakran/>, hämtad 4 juli 2023.

Kandidatförsäkran är ett icke-bindande dokument som alla kandidater för partiet förväntas skriva under och agera utifrån. Liknande dokument används även i andra partier. Här rimmar Demiroks tidigare svar illa med hans agerande. Att han så direkt riktar sig till partiets medlemmar i sin kommunikation är säkerligen delvis en följd av detta. partiets medlemmar känner rimligen till kandidatförsäkran bättre än allmänheten.

Gällande **transitivitet** bygger Demiroks utsagor att han pratar i aktiv form vilket gör det tydligt att det är han som pratar: "jag vill", "jag har", "påverkat mig", "jag hoppas" osv. Där han avviker är i ett svar i en radiointervju. Där blir jag till "man" i stället: "varje gång man pratar om det", "då får man hoppas", "att man kan bedömas". Vi förstår dock att han pratar om sig själv, även om det inte är lika tydligt som den rakare formuleringen "jag"; med "man" finns möjligheten att utsagan inkluderar även andra än den som talar vilket kan uppfattas som vagare.

2.2 Diskursiv praktik

Vad gäller texternas produktion och konsumtion är det mycket vi inte vet utifrån materialet. Det vi dock vet är att alla texter (utom Demiroks egen) är **producerade** av journalister; antingen har journalister intervjuat Demirok och skrivit en text, eller genom att intervjusituationen har spelats in eller sänts live. I vilka situationer sker intervjuerna? Flera av dem, speciellt tv- och radiointervjuerna skedde i studio, vilket vi kan anta ger journalisterna ett övertag i förhållande till Demirok, den intervjuade. Visserligen är Demirok van att intervjuas efter många år i politiken, men en utfrågning från en journalist i en studio kan vara avskräckande även för erfarna politiker, inte minst i känsliga situationer.

Journalisternas makt ligger förstås också i hur de ställer frågor. Det kunde vara intressant och kanske relevant att veta något om processerna innan intervjuerna skedde. Hur fick journalisterna sina uppslag? Hur fördelades uppdrag på redaktionerna? Hur ser maktstrukturer och andra förhållanden ut? Är någon av journalisterna frilans tillför det en rad dimensioner. Å ena sidan har frilansjournalister generellt sett en svag ställning i förhållande till större nyhetsredaktioner. Å andra sidan kan de ha en större frihet i vad de rapporterar om, hur de gör det och för vem, än en anställd journalist har.

Vad gäller **konsumtionen** av texterna är det allmänheten som är den huvudsakliga konsumenten, även om jag menar att Demirok vänder sig främst till partiets medlemmar. Hade han vänt sig bara till partimedlemmar fanns det flera kanaler för det (webb, nyhetsbrev osv.) men de kanalerna hade han som en av tre kandidater inte sådan tillgång till att han kunde använda. Vi kan med viss säkerhet spekulera i att de flesta läsarna hittar texterna via sociala medier och läser dem digitalt, företrädesvis med en mobil enhet. Som nästan alla texter på nätet innebär detta att de kan spridas och konsumeras snabbt. Den typen av konsumtion av nyheter påverkar uppfattningen av nyheten, inte minst genom att många konsumenter kommer bara se rubriken eller möjligtvis ingressen, och skapa sig en uppfattning utifrån knapphändig information.

Om vi tittar på **intertextualiteten** i det här fallet finns det materialet jag har använt inget som pekar

på vad dessa texter bygger på i form av tidigare diskurser. Vi kan däremot se texterna med vad Demirok har sagt och skrivit om händelserna som en **intertextuell kedja** där texterna relaterar till varandra. Men de förnyar inte element från föregående intervju, eftersom Demirok upprepar samma talepunkter. Även journalisternas frågor är i stort sett samma.

Ett tydligt exempel på detta är att i Correns två artiklar förekommer en del av samma text. Det är inte så konstigt, för den längre artikeln kom ett tag efter den första och är egentligen ett betraktande av Demirok över längre tid. Vi kan notera att samma felstavning, "denieras" (definieras), förekommer i båda artiklarna. Sen förekommer en ganska lång rad artiklar i nyhetsmedia som skriver om Demirok, men de refererar andra artiklar snarare än att de skapar eget innehåll via t.ex. intervjuer, en del mer eller mindre s.k. "rewrites", vilket skulle kunna kallas **manifest intertextualitet**.²²

Där det möjligen brister i den intertextuella kedjan och skapas något nytt är när Demiroks utsaga ställs mot en av de personer han misshandlade. Den personen sade till Expressen att Demirok var ute efter att bråka.²³ Det visade sig att den version som Demirok hade givit av händelserna skilde sig en del från inte bara offrets version utan också domens text: "Skallen tog i ansiktet och. [N.N.] blev 'vinglig' av denna samt fick en svullen näsa. [N.N.] gjorde ingenting mot Demirok innan skallningen".²⁴

2.3 Social praktik

På den här nivån är en fråga vi kan ställa utifrån den studerade texten om den förstärker eller försvagar existerande maktförhållanden i samhället.²⁵ För att kunna svara på det är det nödvändigt att koppla in andra teorier.²⁶

Om jag återgår till något jag skrev i inledningen, att jag ser på detta som en förtroendekris bestående av rad kommunikativa händelser (intervjuerna) som skapar en diskursordning (förhållandet media-politik), öppnar sig en rad områden som skulle kunna användas för att belysa det vidare sammanhanget.

Vad är det för **nät av diskurser** som den diskursiva praktiken ingår i? Det är en komplex väv av sammanhang som omfattar partiet (en osäkerhet inför framtiden med Annie Lööf vid rodret under elva år), partiledarvalet och stämman där den ny partiledaren ska väljas, opinions- och förtroendesiffror, samt det politiska klimatet i Sverige (förra året var ett valår, Centerpartiets position, ny regering osv.).

Med ett fokus på politiken och makten skulle statsvetenskapliga teorier skulle kunna tillämpas för att belysa de politiska aspekterna av krisen. Även om vi skulle intressera oss för Demiroks handhavande

²²Phillips och Winther Jørgensen, a. a., s.77.

²³Gusten Holm, *Han skallades av Demirok: 'Ute efter att bråka'*, 2023, <https://www.expressen.se/nyheter/han-skallades-av-demirok-ute-efter-att-braka/>, hämtad 4 juli 2023.

²⁴Gusten Holm, *Nya uppgifter om C-kandidatens misshandel*, 2022, <https://www.expressen.se/nyheter/nya-uppgifter-om-c-kandidatens-misshandel/>, hämtad 5 juli 2023.

²⁵Phillips och Winther Jørgensen, a. a., s.90.

²⁶Ibid., s.90.

av situationen utifrån det politiska sammanhanget, i Sverige i stort men även inom partiet, skulle statsvetenskap kunna vara användbart.

Jag påpekade tidigare att jag menar att Demirok i huvudsak riktade sig till partiets medlemmar. Ett bra tecken på att Demirok tänkte på intern målgrupper som medlemmar är att det finns tecken på **målgruppstänk** i hans kommunikation. Han har sagt att "hemligheter har en tendens att förr eller senare komma fram".²⁷ Han riktade sig då till Centerpartiets medlemmar med en önskan om att de skulle se honom som mer än hans misstag och istället definiera honom utifrån den han är i dag.²⁸

En viktig diskurs som skulle kunna ge mervärde till denna studie är den om kriminalitet, brott och straff i samhället. Inte minst att det finns en etablerad uppfattning om vad som är acceptabelt beteende i samhället, t.ex. vad gäller att begå brott. Vissa brott anses "finare" än andra, lättare att förlåta än andra, nästan oavsett vad lagen faktiskt säger. Lägg till det hur vi ser på våra folkvalda politiker, vad som är acceptabelt beteende för dem. Jag menar att vi generellt sett kräver en högre standard av uppförande av politiker jämfört med t.ex. chefer i näringslivet. Det är en del av samhälleliga diskurser som Demirok befann sig i, och kanske tog hänsyn till. Eftersom hans sätt att ta sig an krisen verkar ha följt gängse riktlinjer för krishantering funderade han säkert på angreppssätt och tog den klassiska och etablerade vägen (ta på sig ansvaret och skulden, inte ursäkta eller bortförklara, be om ursäkt osv.).

Som jag diskuterade i inledningen är maktbegreppet viktigt i diskursanalys. Den här studien är inget bra exempel där en tydlig maktkamp har avslöjats, men makt har spelat en roll, menar jag. I den diskursordning jag har studerat finns en kamp mellan media och politik, exemplifierat av Demirok och journalisterna. Ett starkt tecken på det är att Demirok initialt väljer att kontakta en tidning och sedan väljer att använda sociala medier bara en gång för att kommunicera om denna fråga. Och det är tydligt att Demirok förstår detta för han håller sig konsekvent till ett budskap (ett fåtal talepunkter) för att få så bra genomslag som möjligt.

Vi kan konstatera att trots kritiken och uppmärksamheten i media valdes Demirok till partiledare för Centerpartiet.²⁹ Som nyvald partiledare ville han förstås lägga krisen bakom sig och ändra diskursen. I sitt första tal som partiledare beskrev han sig själv som en "förortskille" och talade om hur det "hänsynslösa våldet och gängkriminaliteten sprider sig över hela vårt land", samt att "tryggheten i Sverige måste öka".³⁰

Efter stämman försvann intresset från media om misshandelsdomarna snabbt. Efter att han valts till partiledare tog andra frågor över, t.ex. hans dubbla medborgarskap. Dock kommer orden Demirok och misshandel leva för evigt i det digitala minnet och dyka upp titt som tätt i framtiden, inte minst

²⁷Petersson och Djerf, a. a.

²⁸David Druid och Linnea Wikblad, *Muharrem Demirok (C): 'Jag hoppas vi kan hitta tillbaka till en borgerlighet, så som den var'*, 2023, <https://sverigesradio.se/avsnitt/muharrem-demirok-c-jag-hoppas-vi-kan-hitta-tillbaks-till-en-borgerlighet-sa-som-den-var>, hämtad 5 juli 2023.

²⁹Markus Botsjö och Natalie Radlovacki, *Muharrem demirok ny partiledare för C*, 2023, <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/loof-tackar-for-sig-och-c-valjer-ny-ledare>, hämtad 6 juli 2023.

³⁰*Muharrems taktal på extrastämman*, 2023, <https://www.centerpartiet.se/muharrem-demirok/tal/tal--arkiv/2023-02-02-muharrems-taktal-pa-extrastamman>, hämtad 4 juli 2023.

via sökningar på nätet. Demiroks misshandelsdomar skapar inte längre rubriker men det är svårt att inte tro att förtroendet för honom och partiet hade skadats. Det kan vara en faktor bakom det dåliga valresultatet 2022 och låga opinionssiffror sedan dess som partiet dras med.

3 Avslutande diskussion

Mitt val av case tycker jag var ett bra val. Det är intressant, skedde ganska nyligen, men är begränsat nog i tid och material att det är praktiskt hanterbart. Caset innehåller också en rad intressanta aspekter och frågor som jag hoppas jag har lyft i min text. Den kritiska aspekten av alla tre angreppssätt passar bra på mitt material, inte bara för att det utspelar sig inom politiken. Jag tror det finns aspekter av makt i materialet, och säkert fler än jag har indikerat.

När jag ser tillbaka på uppgiften är den tydligaste förändringen jag ser att jag kunde göra är att välja mindre mängd material. Nu läste jag förstås inte allt jag hittade med Google, men en hel del, och valde sedan ut ett fåtal texter. Men även det relativt lilla urvalet kan ha varit för mycket för denna uppgift. Det hade nog räckt med en tidningsartikel, eller kanske Demiroks tal till stämman. Kanske drogs jag in i att använda mer material utifrån min historia med partiet och en önskan och iver att gräva i det.

En annan förändring jag skulle önska är mer kunskap om diskursanalys för att kunna ta analysen längre och djupare. Lingvistik önskar jag att jag kunde mer om, för det går säkerligen att få fram mycket mer av texten än vad jag har lyckats med. Men framför allt hade jag önskat ett bättre utfört arbete med dimensionen social diskurs, där jag upplever att det finns mycket mer att få fram. Det är också den dimension av Faircloughs modell om vilken det finns minst praktiska råd om hur man ska gå till väga, upplever jag.

Vanliga invändningar mot diskursanalys generellt (t.ex. att det är tidskrävande, är subjektivt, är resultatet inte är generaliserbart) är invändningar som kan göras mot alla tre angreppssätten vi har behandlat. Och jag tror att diskursanalys som helhet skulle må bra av tydligare definitioner som används mer konsekvent. Samtidigt så ger den "luddigheten" forskare friheten att göra lite som de vill, vilket också kan vara en attraktion.

Diskurspsykologi kan anses vara mer vardaglig, diskursteori mer abstrakt och kritisk diskursanalys någonstans mellan.³¹ Jag ser mitt case som mer vardagligt än abstrakt, även om förstås en framtida partiledares misshandelsdomar i hans ungdom förstås inte är vardagliga frågor som i någon allmängiltig mening. I den kritiska diskursanalysen görs en åtskillnad mellan diskursiv och social praktik (vilket också syns i den tredimensionella modellen). Den sociala och den diskursiva praktiken i ett diskursivt förhållande till varandra, och konstituerar varandra.³² Även om jag i någon mening förstår att vår förståelse av världen formas av vårt språk och hur vi kommunicerar med språket, har jag svårt att se allt socialt som diskurs, som diskursteorin gör. Och även om jag

³¹Phillips och Winther Jørgensen, a. a., s.27.

³²Ibid., s.25.

fortfarande är högst osäker om vad man ska göra på Faircloughs tre nivåer tilltalas jag av hans uppdelning och tanken att forskaren i varje nivå tillför något till analysen. Det är säkert så att de andra angreppssätten kunde ha producerat annat resultat, men jag känner mig ändå trygg i mitt val.

Hur till vida min studie är en intervention i en kris eller maktkamp har jag svårt att avgöra. Men Demirok blev den som av tre kandidater blev vald till partiledare, och det lever säkert kvar saker i partiet från partiledarvalet som påverkar partiets framtid. Dock tedde sig valet av Demirok som mycket mindre kontroversiellt inom partiet än från utsidan, är min uppfattning. Lyfter vi blicken lite bortom partiet så kanske interventionen kan få än mer påverkan. Demirok representerar bara genom den han är, vad han heter och sin bakgrund något icke-typiskt för svenska partiledare, men hans hantering av krisen skiljer sig nog inte mycket från hur andra skulle hanterat den.

Det är klart att min studie skulle kunna användas av de som var inblandade, inklusive Muharrem Demirok, för att se på situationen kanske med lite utifrånperspektiv, vilket skulle kunna identifiera vad som kunde gjorts annorlunda. Diskursanalys som verktyg under pågående kris, med andra ord. Det heter ju analys vilket implicerar att det ska ske i efterhand, men skulle det gå att ta lärdomar från diskursanalys och applicera dem i förhand? Jag vet inte svaret på det, men tanken intresserar mig.

Skulle analysen ha tett sig annorlunda om krisen skedde i privat näringsliv? Det är klart att mycket skulle säkerligen vara detsamma, men jag tror ändå det faktum att förtroende är helt avgörande i politiken vilket skulle göra skillnad. I politiken finns fler hänsyn som måste tas och avväganden är sällan entydiga: målgrupper, budskap, politiska vänner och fiender osv.

Ett intressant uppslag för ytterligare studier vore att titta på hur Demirok har kommunicerat i andra situationer, samt hur andra politiker har kommunicerat i liknande krissituationer. Det skulle också vara intressant att jämföra hur journalister agerar i andra situationer, för att se om kriser som denna innebär något annorlunda för dem. Att titta mer på samspelet mellan politiker och journalister skulle också kunna vara intressant, en insikt jag fått för sent för att kunna göra något åt det. Genom att bara titta på Demiroks sida blir min undersökning ensidig.

Källförteckning

Agenda, 2023,

<https://www.svtplay.se/video/KvXWAv0/agenda/ikvall-21-15?id=KvXWAv0>, hämtad 4 juli 2023.

Botsjö, Markus och Radlovacki, Natalie, *Muharrem demirok ny partiledare för C*, 2023, <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/loof-tackar-for-sig-och-c-valjer-ny-ledare>, hämtad 6 juli 2023.

Demirok, Muharrem, *Inlägg på facebook*, 2022,

<https://www.facebook.com/muharrem.demirok.7/posts/pfbid0Ma5foZDqjMZfp5dahuD9XHy34R2FigTmMxLi91hnpWYBjgqbZvPCeqiR3KKuimKl>, hämtad 4 juli 2023.

Druid, David och Wikblad, Linnea, *Muharrem Demirok (C): 'Jag hoppas vi kan hitta tillbaka till en borgerlighet, så som den var'*, 2023,

<https://sverigesradio.se/avsnitt/muharrem-demirok-c-jag-hoppas-vi-kan-hitta-tillbaks-till-en-borgerlighet-sa-som-den-var>, hämtad 5 juli 2023.

Fairclough, Norman, *Language and power* (Tredje upplagan, Oxon: Routledge, 2015).

Gudmunsson, Vilma, *Annie löf avgår som partiledare för centerpartiet*, 2022,

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/annie-loof-avgar-som-partiledare>, hämtad 4 juli 2023.

Holm, Gusten, *Han skallades av Demirok: 'Ute efter att bråka'*, 2023, <https://www.expressen.se/nyheter/han-skallades-av-demirok-ute-efter-att-braka/>,

hämtad 4 juli 2023.

Holm, Gusten, *Nya uppgifter om C-kandidatens misshandel*, 2022,

<https://www.expressen.se/nyheter/nya-uppgifter-om-c-kandidatens-misshandel/>, hämtad 5 juli 2023.

Muharrems tacktal på extrastämman, 2023,

<https://www.centerpartiet.se/muharrem-demirok/tal/tal---arkiv/2023-02-02-muharrems-tacktal-pa-extrastamman>, hämtad 4 juli 2023.

Nilsson, Erik och Hultman, Alexander, *Demirok föreslås ta över C: 'en stor dag för mig'*, 2023,

<https://www.svd.se/a/2BP8zv/centern-presenterar-forslag-pa-ny-partiledare-efter-annie-loof>, hämtad 4 juli 2023.

Olsson, Hans, Tanaka, Sofia och Mattisson, Lisa, *Här är centerpartiets tre partiledarkandidater*, 2022,

<https://www.dn.se/sverige/centerpartiets-partiledarkandidater-presenteras/>, hämtad 4 juli 2023.

Petersson, Dennis och Djerf, Julia, *Demirok dömd för misshandel på 90-talet*, 2022,

<https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/demirok-c-domd-for-misshandel-pa-90-talet/rkxm2ewl>, hämtad 4 juli 2023.

Phillips, Louise och Winther Jørgensen, Marianne, *Diskursanalys som teori och metod* (Lund: Studentlitteratur, 1999).

Storm, Anton, *Centerkandidaten Muharrem Demirok dömdes för misshandel på 90-talet*, 2022, <https://sverigesradio.se/artikel/centerkandidaten-muharrem-demirok-domdes-till-misshandel-pa-90-talet>, hämtad 2 aug. 2023.

Svanberg, Nina, *Muharrem Demirok bröt mot partiets egen kandidatförsäkran*, 2023, <https://www.expressen.se/nyheter/muharrem-demirok-brot-mot-partiets-egen-kandidatforsakran/>, hämtad 4 juli 2023.

Wiman, Albin, *Från okänd till uträknad – men till slut en vinnare*, 2023, <https://corren.se/nyheter/linkoping/artikel/fran-okand-till-utraknad-sa-blev-murre-till-slut-en-vinnare/jd1226xj>, hämtad 4 juli 2023.

Bilaga

Texter

Det är klart att jag känner att jag borde ha lyft det förut, men det är och har varit svårt att prata om. Kandidaturen har varit en öppen process som har påverkat mig mycket. Jag har träffat tusentals centerpartister som har visat mycket uppskattning och otroligt stöd, det har gjort att jag insett att jag kan vara med och påverka Centerns väg framåt – att det är inom räckhåll. Då kan jag inte bära med mig den här hemligheten utan jag måste vara öppen mot medlemmarna.³³

Hemligheter har en tendens att förr eller senare komma fram. Jag vill att Centerpartiets medlemmar ska definiera mig utifrån den jag är – och det inkluderar misstagen i mina unga år.³⁴

Ja, det var ett slagsmål mellan två unga killar. Jag vill inte gå in och värdera det hela, misshandel är fel oavsett vad, men jag fick dagsböter för det så det var ingen grov misshandel.³⁵

Den ena var på väg in på toaletten och den andra ut och vi hamnade i ett tjafs om vem som hade slagit upp dörren på vem. Det gick över i ett slagsmål och jag kan bara säga att det var väldigt onödigt – och väldigt dumt.³⁶

Det är viktigt att medlemmarna har all information innan valet ska göras.³⁷

Jag har tidigare pratat om min skolgång, att jag gick på en gymnasieskola som präglades av oerhört mycket stök. Jag tror inte att jag var ensam om att gå till skolan med en klump i magen. Vad som helst kunde hända. Ena dagen ville någon ha din keps. Andra dagen din miniräknare. Om du sa ifrån visste du att du skulle få stryk.³⁸

Det var en jobbig skolperiod, jag har inga varma minnen överhuvudtaget, och någonstans i slutet kände jag att jag var tvungen att stå på mig. Jag valde att göra det, men på ett dumt och ungdomligt sätt – och hamnade i slagsmål med en annan kille. Jag fick en dom och känner stor skam över det.³⁹

Nej, jag är ingen våldsam person och har aldrig varit det. Jag har aldrig tyckt att våld är det som löser någonting. Det är nog därför det är så skambelagt och därför jag inte har velat prata om det. Jag har inte velat denieras [!] utifrån de här misstagen.⁴⁰

Jag ångrar att jag inte orkade att gå till mina föräldrar eller lärare för att lyfta de problem som jag upplevde på gymnasiet, och att jag istället hanterade den där rädslan själv. Jag har försökt att dra lärdomar från mina misstag, jag har velat formas utifrån dem, och jag tycker att min politiska gärning och den jag är i dag talar sitt tydliga språk.⁴¹

Jag hoppas jag kan få denieras [!] för den jag är idag och min politiska gärning, inte vad som hände för 24 eller

³³Petersson och Djerf, a. a.

³⁴Ibid.

³⁵Ibid.

³⁶Ibid.

³⁷Ibid.

³⁸Ibid.

³⁹Ibid.

⁴⁰Ibid.

⁴¹Ibid.

28 år sen. Det är klart att det här riskerar min kandidatur men jag vill vara öppen och ärlig med centerpartisterna. Nu är det upp till dem – och jag kan inte be om något annat än att de ska kunna se bortom mina misstag från unga år.⁴²

Även om det är två misstag som ligger långt bak i tiden är det frågor som har legat djupt inne i mig behäftade med ånger och en hel del skam. Det här är det sista valvet jag har, ett sånt där valv man låser och aldrig mer vill öppna.⁴³

Nej, jag har ingen annan förklaring än att det var väldigt dumt. Jag hamnade i en tråkig situation som jag löste på det sämsta möjliga sättet.⁴⁴

Jag har full förståelse för det. Det gör ont att prata om det. Jag satt med mina tvillingar som är 14 år och pratade om det här härom dagen. Och de känner ju inte till någonting. Och jag kände hur ont det gjorde. För jag var ju inte mycket äldre än vad de är i dag när det skedde, den första incidenten skedde. Det gjorde jätteont i mig att prata. Det väcker fortfarande mycket minnen. Det är bara att erkänna att fel som de här, jag gjorde dem, och hela min karriär, hela mitt liv därefter har varit att försöka betala tillbaks.⁴⁵

Jag förstår att det väcker känslor och att det är många som får frågor kring det här. Det är naturligt. Det är inga mysiga saker att ha med sig i ryggsäcken och varje gång man pratar om det så gör det ju ont. Däremot är det saker som sagt som ligger långt tillbaks på 90-talet som fel jag begick när jag var ung och då får man också hoppas att det finns en förståelse för att människor kan bli något annat, att man inte är sina misstag, utan att man också kan bedömas utifrån den man är i dag.⁴⁶

Den första incidenten skedde i skolan, i gymnasieskolan. Det var väl någon lärare som såg det här. Det andra felet begick jag på en studentkrog i toalettkön inför en dörrvakt.⁴⁷

Jag begick två fel och jag är glad att det blev på det här sättet nu i efterhand, att de här personerna fick en upprättelse, jag är glad för det. Då har jag fått tid att betala tillbaka både rättsligt men också efteråt.⁴⁸

En del saker gör så ont att man begraver det långt, långt inne i sig. Man lägger det i en kista, låser den och sänker den i Riddarfjärden och tänker att det här en del av vad jag har varit, nu går jag vidare, nu är jag en annan människa. Jag har ju gjort en resa. Efter det som hände i Linköping på studentkrogen så kände jag att hela mitt liv höll på att rasa ihop. Därför jag är den första i slakten som studerat vid universitet. Jag hade gjort en resa. Jag hade lämnat Stockholm. Jag var på väg på någonting annat och kände att jag kunde vara en förebild för många i min släkt, i min närhet, så hände det här. Så jag valde att fortsätta engagera mig med ungdomar. Jag jobbade med ungdomar i Ryd, en utsatt stadsdel i Linköping. Jag försökte få fler ungdomar att välja en annan väg, att inse att man kan komma från förorten och plugga på universitetet. Det här var också början till att komma in i politiken, att söka mig dit för att göra något annat och vara med och påverka. Så för mig har det varit ett sätt att också betala tillbaka.⁴⁹

Den ena gången var under min gymnasietid när jag var 17 år. Det var en incident som skedde i

⁴²Wiman, a. a.

⁴³Ibid.

⁴⁴Ibid.

⁴⁵Druid och Wikblad, a. a.

⁴⁶Ibid.

⁴⁷Ibid.

⁴⁸Ibid.

⁴⁹Ibid.

skolkorridorerna där. Det var en skola som präglades väldigt mycket av rädsla och jobbiga incidenter. Det var en tråkig skola på många sätt och vis.⁵⁰

Det här är någonting som är omgärdat med både skam och skuld. Jag har burit med mig det här alldeles för länge. Nu när den här processen börjar gått in på målrakan då har jag känt att jag vill berätta det här.⁵¹

Jag borde ha gått ut med det tidigare men det här är någonting som varit väldigt jobbigt för mig, personligen. Det är något jag har begravt djupt inom mig själv. Det har varit svårt för mig, men jag har känt att jag kan inte bära med mig längre i processen utan jag vill vara öppen med alla medlemmar i den fortsatta processen.⁵²

Nej, jag har inte gått i terapi, däremot har jag, som jag sa, jag är den första i min släkt som har studerat. Jag insåg själv vad som höll på att gå mig ur händerna, hur... jag var en förebild för väldigt många i min egen släkt, i min närhet, och plötsligt så visade det sig att jag inte var en förebild. Efter det har jag jobbat väldigt mycket... jag sökte mig själv till att jobba med ungdomar i utsatta stadsdelar i Linköping för att försöka visa att man kan göra fel, men man kan också komma tillbaka. Det finns en möjlighet att vara född i förorten men också gå på universitetet, att försöka öppna dörrar.⁵³

Jag begick fel, jag hamnade i situationer där jag löste konflikter på det sämsta tänkbara sätt. Sen har jag tagit till mig av det här. Jag har ju ångrat det här djupt.⁵⁴

Precis, jag hamnade i en situation som jag löste återigen på det sämsta tänkbara sätt. Där höll någonting på att gå sönder i mig efter det för jag insåg ganska snabbt för jag är den första i min släkt som över huvud taget har gått på universitet. Jag hade påbörjat en livsresa och allting höll på att gå ur händerna på mig där pga. ett fel jag begick. Och jag tar fullt ansvar för de felen, jag försöker inte skylla över dem på något sätt.⁵⁵

Det är två händelser som påverkat mig och som jag dolt bakom en mur av skam, skuld och ånger. Händelser som präglat vem jag är och vem jag vill vara. Vissa delar av det jag ska skriva är sådant som också väcker många känslor, trots att de hände för över 20 år sedan.⁵⁶

Detta är händelser som påverkat mig. Jag har inte berättat om dem tidigare på grund av den skam jag känt och känner. Jag vill också att människor ska se mig för den jag är idag, hur jag vill förändra samhället och hur jag vill bidra – inte definiera mig utifrån de felaktiga beslut jag tog när jag var ung.⁵⁷

Det första hände när jag gick på gymnasiet, på Botvidgymnasiet i Botkyrka. Tillvaron där på 90-talet var rent ut sagt fruktansvärd. Det försvarar inte mitt beteende, men jag var rädd för att gå till skolan. Rädd att bli misshandlad, rädd att bli rånad. Så var det år ut och år in, ständig rädsla. Och försvarade man sig inte så råkade man illa ut, det var min verklighet. Jag hamnade i slagsmål med en annan elev, och dömdes till dagsböter.⁵⁸

⁵⁰Anton Storm, *Centerkandidaten Muharrem Demirok dömdes för misshandel på 90-talet*, 2022, <https://sverigesradio.se/artikel/centerkandidaten-muharrem-demirok-domdes-till-misshandel-pa-90-talet>, hämtad 2 aug. 2023.

⁵¹Ibid.

⁵²Ibid.

⁵³*Agenda*, 2023, <https://www.svtplay.se/video/KvXWAv0/agenda/ikvall-21-15?id=KvXWAv0>, hämtad 4 juli 2023.

⁵⁴Ibid.

⁵⁵Ibid.

⁵⁶Muharrem Demirok, *Inlägg på facebook*, 2022, <https://www.facebook.com/muharrem.demirok.7/posts/pfbid0Ma5foZDqjMZfp5dahuD9XHy34R2FigTmMxLi91hnpWYyBjgqbZvPCeqiR3KKuimK1>, hämtad 4 juli 2023.

⁵⁷Ibid.

⁵⁸Ibid.

Den andra händelsen ägde rum några år senare. Det kan jag bara beskriva som riktigt dumt och något som jag också ångrar djupt. Jag var drygt 20 år och hade precis börjat studera vid universitetet i Linköping. En kväll var jag och mina vänner ute på en studentfest och vid toaletterna så hamnar jag i onödigt tjafs med en annan kille, vilket slutade i ett bråk. Jag dömdes för detta, misshandel, och blev tilldömd samhällstjänst i 40 timmar.⁵⁹

Det finns inget försvar alls för att låta ett dumt tjafs övergå i något annat, men det går inte heller att få det ogjort. När jag skulle göra min samhällstjänst så föreslog Frivården att jag skulle klippa gräs, vilket sannolikt hade varit ganska behagliga 40 timmar. Jag bad istället att få göra något som verkligen kunde betraktas som en botgöring, jag frågade om jag inte kunde utföra något inom kommunal verksamhet. Jag såg framför mig att hjälpa till inom ex. hemtjänsten, men tillsammans kom vi fram till att jag kunde jobba med ungdomar i en av Linköpings utsatta stadsdelar, Ryd. Efter avtjänad samhällstjänst fortsatte jag jobba med dessa ungdomar några timmar varje vecka.⁶⁰

⁵⁹Ibid.

⁶⁰Ibid.